

З НОВЫМ НАВУЧААНЫМ, СЯБРЫ!

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЮЦЯСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА
СЦЫГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

№ 25 (1099) • Чашвер, 4 верасня 1975 г. • Цана 2 кап. • Газета выходзіць з 1935 г.

КАНКРЭТНА, ПА-ДЗЕЛАВОМУ

Напярэдадні новага навучальнага года ў БДУ адбыся партыйны сход партарганізацыі адміністрацыйна-гаспадарчай часткі.

Якраз у час сабраліся камуністы, каб па-дзелавому, канкрэтна абмеркаваць пытанне аб гатоўнасці інтэрнатаў і вучэбных карпусоў да пачатку новага навучальнага года.

Ці усё падрыхтавана да прыходу студэнтаў, што яшчэ прадстаіць зрабіць? На гэтыя пытанні адказаў у сваім дакладзе прарэктар БДУ па адміністрацыйна-гаспадарчай рабоце С. А. Ерамею. Ён, у прыватнасці, адзначыў, што значная работа па падрыхтоўцы інтэрнатаў і карпусоў да новага навучальнага года ўжо зроблена. Складзены канкрэтныя планы работ падрыхтоўкі кожнага з карпусоў да эксплуатацыі ва ўмовах зімы; закончыць гэтыя работы вырашана да 20 верасня. Адрамантаваны вучэбны корпус у Шчамысльцы, завяршаецца рамонт усіх сталовых і буфетаў. Падрыхтаваны да эксплуатацыі ва ўмовах зімы сістэмы гарачага і халоднага водазабеспячэння, газазабеспячэння, закончаны іншыя неабходныя работы. Аднак у падрыхтоўцы інтэрнатаў і карпусоў да новага навучальнага года ёсць яшчэ сур'ёзныя недахопы. Так, інтэрнаты не поўнасьцю забяспечаны інвентаром і

абсталяваннем (не хапае штор, карнізаў, кранаў, ракавін і інш.).

Вострай застаецца праблема грамадскага харчавання. Колькасць пасадачных месц у сталовых і буфетах у два разы меншая, чым патрабавецца. З-за недахопу некаторага тэхналагічнага абсталявання заягнусаў рамонт у сталовой № 33. У некаторых інтэрнатах і карпусах яшчэ не наладжана належным чынам работа па захаванню сацыялістычнай маёмасці.

Пасля абмеркавання даклада прарэктара партыйны сход пастанавіў у блэйшы час ліквідаваць выяўленыя недахопы. Партыйнаму і прафсаюзнаму бюро прапанавана сумесна з начальнікамі служб і аддзелаў узмацніць палітыка выхавачую работу у калектыве адміністрацыйна-гаспадарчай часткі з тым, каб стварыць найбольш спрыяльныя умовы для выканання сацыялістычных абавязанстваў. Асобную ўвагу прапанавана звярнуць на своєчаснае заканчэнне рамонтных работ і увод новых аб'ектаў, на павышэнне якасці работ, умацаванне працоўнай дысцыпліны і інш.

Партыйны сход пастанавіў таксама прасіць партком, прафком, камітэт камсамола аб аказанні дапамогі адміністрацыйна-гаспадарчаму апарату па паляпшэнню выхавачай работы са студэнтамі.

Л. АНДРЭВА.

Ш ЧАС СЛІВАЙ ДАРОГІ!

Пачатак навучальнага года для усіх нас — заўсёды хвалюючая падзея, асабліва для тых, хто ўпершыню сядзе за аўдыторны стол.

Засталіся ззаду ўступныя экзамены. Самыя падрыхтаваны абітурыенты сталі студэнтамі. Але атрымаць студэнцкі білет — гэта толькі пачатак вялікай справы. Наперадзе яшчэ год напружанай творчай працы, патрабуючай сканцэнтравання усіх сіл і энергіі студэнта.

Першакурсніку чакае зусім новае жыццё, поўнае цікавых адкрыццяў, багатае дзівоўнымі пранікненнем у дзюны свет навукі. Але нямаюць у гэтым жыцці будзе і цяжка-

сцей, пераадолець якія змогуць толькі самыя настойлівыя, моцныя духам людзі.

Навукова-тэхнічны прагрэс, вялікі рост вытворчасці, дасягнуты нашай краінай у адпаведнасці з Дырэктывамі XXIV з'езда КПСС на дзевятую пяцігодку, паставілі новыя задачы перад вышэйшай школай. Пад уплывам дасягненняў навукі, тэхнікі і культуры змяняюцца маштабы і структура, змест і формы вышэйшай адукацыі. Усё гэта мы добра адчуваем на прыкладзе нашага ўніверсітэта. Так, толькі за апошнія пяць год ва ўніверсітэце пачалі працаваць адзін новы факультэт і 12 кафедраў,

з іх пяць — агульнаўніверсітэцкіх. Уведзены новыя спецыяльнасці, на 2,5 тысячы чалавек павялічылася колькасць студэнтаў, на 210 — прафесарска-выкладчыцкага саставу.

Значна расшыралася матэрыяльна-тэхнічная база ўніверсітэта: пабудаваны новыя вучэбныя карпусы, інтэрнаты, рэзка узрасло забеспячэнне вучэбнага працэсу электронна-вылічальнай тэхнікай. Кафедры, лабараторыі і кабінеты аснашчаны абсталяваннем і тэхнічнымі сродкамі навучання. Расшырыўся аб'ём і палепшылася якасць навуковых даследаванняў. Многія навуковыя даследаванні, якія праводзіць кафедры і лабараторыі ўніверсітэта, іх адкрыцця знаходзяць практычнае прымяненне ў народнай гаспадарцы. На маладзых курсках навучанне праводзіцца па новых вучэбных планах, удасканальваецца метадыка выкладання дысцыплін.

Камуністычная партыя і Савецкі ўрад не шкадуць сіл і сродкаў на развіццё вышэйшай адукацыі. У рашэннях і пастановах па пытаннях падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай адукацыі партыя і ўрад патрабуюць глядзець уперад, разумець, што работа вышэйшай школы на сучасным этапе павінна быць звернута ў будучае. Таму неабходна асобную ўвагу удзельніц пад-

рыхтоўцы спецыялістаў, валодаючых не толькі агульнанавуковымі і вытворчымі ведамі, але і ўмелых аданіць важнасць новых вынаходніцтваў, адкрыццяў, арганізаваць і рэалізаваць іх.

Ні на хвіліну не трэба забываць і аб важнейшым патрабаванні нашай партыі аб тым, што асновай падрыхтоўкі любога спецыяліста з'яўляецца марксісцка-ленінская адукацыя. Кожны выпускнік ўніверсітэта павінен творча авалодаць марксісцка-ленінскай тэорыяй, умела прымяняць яе ў жыцці, стаць паслядоўным барацьбітом за здзяйсненне палітыкі Камуністычнай партыі, рашуча выступаць супраць буржуазнай ідэалогіі ва ўсіх яе праяўленнях.

Новы навучальны год пачынаецца у той час, калі увесь савецкі народ напружана працуе над да-тэрміновым завяршэннем плана пятага, завяршальнага года пяцігодкі, калі вытворчыя калектывы сталі на працоўную вахту ў гонар XXV з'езда КПСС. І таму абавязак кожнага студэнта ўніверсітэта — выдатна вучыцца, старанна авалодаць прафесійным майстэрствам з тым, каб сённяшнія перакурсы і канцы дзясцяці пяцігодкі змаглі ўпэўнена прыняць эстафету будаўніцтва камуністычнага грамадства.

Усяго вам найлепшага, вялікіх поспехаў у вучобе, сябры!

ПАДВЕДЗЕНЫ ВЫНІКІ

Другога верасня ва ўніверсітэце адбылося паседжанне савета, парткома і грамадскіх арганізацый, на якім былі падведзены вынікі мінулага навучальнага года і абмеркаваны задачы ўніверсітэта па далейшаму удасканаленню вучэ-

нага працэсу. З дакладам па гэтым пытанню выступіў рэктар БДУ прафесар У. М. Сікорскі.

На паседжанні быў таксама зацверджаны план укаранення тэхнічных сродкаў навучання ў вучэбны працэс на гэты навучальны год. Падра-

бязна аб плане паведаміў у сваім дакладзе інжынер па тэхнічных сродках навучання вучэбнага аддзела М. С. Нікценка.

Быў заслуханы даклад начальніка аддзела кад-раў аб выбаранні і перавыбранні па конкурсу. На паседжанні прысутнічалі дэкан факультэтаў, іх намеснікі, загадчыкі кафедр, начальнікі аддзелаў і службаў.

Фота М. Нечыпарнік.

Фотааб'екты зафіксіраваў сакратар камсамопскай арганізацыі Сачыўскай сярдзняй школы Іванаўскага раёна Брэсцкай вобласці Святлану Федзюковіч, калі яна была абітурыенткай. Цяпер ззаду засталіся хвалюючыя сустрэчы са строгімі экзаменатарамі, нецярыплівае чаканне адзнак. Святлана стала студэнткай механіка-матэматычнага факультэта. Наперадзе — новыя сустрэчы, цікавыя знаёмствы, упорная вучоба.

21 жніўня ў Мінску знаходзілася вялікая група чэхаславацкай вучнёўскай і працоўнай моладзі. Гасці наведалі ўніверсітэт, пазнаёміліся з яго кафедрамі, вылічальнымі цэнтрамі. У гутарках закраналіся пытанні метадыкі выкладання, праблемы падрыхтоўкі маладых спецыялістаў.

Мінутай маучання і ускладненнем кветак ля мемарыяльнага Памятнага знака го-сіці ўшанавалі памяць загінуўшых у гады вайны студэнтаў і выкладчыкаў універсітэта.

На ударных аб'ектах нашай рэспублікі, Малдавіі,

ПА БДУ

Урала, Томскай, Смаленскай, Пскоўскай абласцей, у Карэі і ў ГДР працавала улетку 60 будаўнічых атрадаў універсітэта.

З 4 ліпеня па 4 жніўня ў Германскай Дэмакратычнай Рэспубліцы знаходзіўся наш СБА «Дружба-75». Студэнты выдатна папрацавалі, пазнаёміліся з брацкай краінай. Незабыўныя уражанні пакінулі экскурсіі ў былы лагер смерці Бухенвальд, на фарфоравы завод. Невялікую турпаездку па гарадах ГДР байцы зрабілі ра-

зам са сваімі даўнімі сябрамі — студэнтамі Ленскага ўніверсітэта імя Ф. Шылера.

Каля 200 супрацоўнікаў універсітэта пабылі ў перыяд летняга сезону ў адным з малаўнічых куткоў Беларусі — на возеры Нарач.

Пушэўкі ў санаторыі, дамы адпачынку, пансіянаты гэтым летам атрымала больш за 90 супрацоўнікаў нашай установы. У аздараўленчых піянерскіх лагерах набралася сіл прыкладна 100 дзяцей.

АБ МУЖНАСЦІ, АБ ПОДЗВІГАХ, АБ СЛАВЕ

Лета — пара адпачынку. Але і ў гэты час ва ўніверсітэце праводзілася вялікая работа па ваенна-патрыятычнаму выхаванню студэнтаў. Так, бібліятэкай, ваеннай кафедрай і кафедрай савецкай літаратуры ў ліпені былі праведзены канферэнцыі чытачоў, прысвечаныя 30-годдзю Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне.

Першая канферэнцыя была прысвечана творчасці Ю. Бондарава, яго кнігам «Гарачы снег», «Бальбён просіць агню», «Апошнія залпы». На другой канферэнцыі размова ішла пра кнігу В. І. Лівенцава «Партызанскі край».

На канферэнцыі прысутнічалі генерал-лейтэнант артылерыі ў адстаўцы, Герой Савецкага Саюза, старшыня Рэспубліканскага савета ветэранаў вайны І. С. Жыгараў, Герой Савецкага Саюза, палкоўнік запаса, аўтар кнігі «Партызанскі край» В. І. Лівенцаў, які быў камандзірам 1-й Бабруйскай партызанскай брыгады ў гады Вялікай Айчыннай вайны. У канферэнцыі прыняў удзел кавалер двух ордэнаў Леніна, былы камандзір камсамольска-маладзёжнай дыверсійнай групы 1-й Бабруйскай партызанскай брыгады П. І. Кажушка.

Актыўны ўдзел у рабоце канферэнцыі прынялі студэнты. Яны выступілі з цікавымі дакладамі: «КПСС — арганізатар і натхніцель перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне, на фронце і ў тыле ворага», «Подзвіг артылерыстаў — салдат і афіцэраў», «Баявыя дзеянні 1-й Бабруйскай партызанскай брыгады», «Бабруйскае падполле», «Падпольны райкомы ў дзеянні», «Герайчняя барацьба савецкіх жанчын у гады Вялікай Айчыннай вайны» і інш.

У сваіх дакладах студэнты гаварылі аб герайчній барацьбе камуністаў на фронце і ў тыле ворага, аб тым, як асабістым прыкладам яны натхнічалі салдат, афіцэраў, партызан на подзвігі. Студэнты запэўнілі старэйшых таварышаў, што маладое пакаленне будзе свята берагчы і памяжаць герайчнія справы бацькоў.

З вялікай цікавасцю на канферэнцыі былі праслуханы даклады І. С. Жыгарава, В. І. Лівенцава, П. І. Кажушкі. На развітанне дарогам гасцям былі уручаны букеты кветак і памятныя падарункі.

А. РУКШЫН,
загадчык аддзела
абслугоўвання
бібліятэкі БДУ.

У студэнты гэтага года ва ўніверсітэце пачала працаваць новая кафедра — этыкі, эстэтыкі і навуковага атэізму. Не выпадкова, што ў вядучай навукавай установе рэспублікі нарадзілася такая кафедра: пытанні маральна-эстэтычнага выхавання сталі ў наш час вельмі злобадзённымі.

На першы погляд можа паказацца выпадковым аб'яднанне ў адной кафедры трох розных дысцыплін. Але адрозненні іх толькі знешнія. Калі прыгледзецца бліжэй, то стане ясна, што гэтыя галіны чалавечых ведаў маюць многа агульнага. Яны прама уздзеіваюць на тую частку духоўнага свету чалавека, якая непасрэдна рэгулюе яго паводзіны ў грамадстве праз тое ці іншае разуменне і адносіны да добра і зла, прыгожана і агіднага, годнасці і месца чалавека ў грамадстве. Карайчэй кажучы, гэтыя тры навукі непасрэдна працуюць на камуністычнае выхаванне. Не выпадкова таму, што адным з варыянтаў назвы кафедры была «Кафедра камуністычнага выхавання». Аб назве можна спрачацца, але бяспрэчна тое, што роля кафедры вельмі вялікая: яна павінна, зыходзячы са сваёй сутнасці, не толькі даваць у працэсе вучобы пэўную суму ведаў, але большым чым іншыя кафедры, займацца праблемай пазавучэбнага маральна-эстэтычнага і атэістычнага выхавання студэнтаў, гэта значыць важнейшымі і непасрэднымі праблемамі камуністычнага выхавання.

Калектыву кафедры доб-

ра зразумее пастаўленую перад ім задачу. Аб гэтым гаворыць той факт, што з першых дзён работы выкладчыкі кафедры паспрабавалі знайсці асноўную «формулу» сваёй дзейнасці. Зараз усе мы прытрымліваемся таго меркавання, што ў ВДУ маральна-эстэтычнае і атэістычнае выхаванне павінна давацца на чатырох «слу-

мерапрыемстваў па маральна-эстэтычнаму выхаванню. Так, на адным з паседжанняў савета настаяцеля дэканата спрабавалі пераканаць выкладчыкаў кафедры, што зусім неабавязкова выкладанне эстэтыкі ва ўніверсітэце, што галоўная задача — арганізацыя пазавучэбнага эстэтычнага выхавання на факультэтах.

тыўны ўдзел ва ўсіх агульнаўніверсітэцкіх мерапрыемствах па камуністычнаму выхаванню. Зыходзячы з такога разумення ролі кафедры этыкі, эстэтыкі і навуковага атэізму, мы правядзем у новым навукавым годзе вялікую работу па удасканаленню вучэбнага працэсу, па увядзенню курса марксісцка-ленінскай эс-

ПОСТУП НОВАЙ КАФЕДРЫ

першы — усеахопнае і глыбокае прафесійнае выкладанне адпаведных дысцыплін; другі — даследаванні прафесарска-выкладчыцкім саствам, аспірантамі і студэнтамі важнейшых праблем марксісцка-ленінскай этыкі, эстэтыкі і навуковага атэізму; трэці — каардынацыя пазавучэбнай работы са студэнтамі па маральна-эстэтычнаму і атэістычнаму выхаванню; чацвёрты — удзел кафедры ў рабоце грамадскіх арганізацый універсітэта з прафесарска-выкладчыцкім і адміністрацыйна-гаспадарчым саствам.

Здаецца, што разуменне кафедры зместу і структуры сваёй задачы настолькі выдавочнае, што не выклікае ніякіх пытанняў. Аднак у першы час сваёй дзейнасці мы сутыкнуліся з такой пазіцыяй: галоўнае ў дзейнасці кафедры не выкладанне адпаведных дысцыплін маральна-эстэтычнага цыкла, а арганізацыя на факультэтах пазавучэбных

Але супрацоўнікі кафедры упэўнены, што такая пазіцыя няправільная. У вышэйшай навукавай установе камуністычнае выхаванне павінна будавацца, у першую чаргу, на базе глыбокага пазнання адпаведных дысцыплін.

Немагчыма згадзіцца і з тым, што наша кафедра, падмяняючы грамадскія арганізацыі і дэканаты, павінна непасрэдна займацца арганізацыяй пазавучэбнай работы па маральна-эстэтычнаму і атэістычнаму выхаванню на факультэтах. Зразумела, калектыву кафедры, выконваючы свой план дзейна-выхаваўчай работы, будзе арганізоўваць і праводзіць рад мерапрыемстваў. Але галоўная задача кафедры — дапамагчы дэканатам і грамадскім арганізацыям знайсці пэўныя кірункі ў маральна-эстэтычным і атэістычным выхаванні студэнтаў, быць галоўным каардынацыйным цэнтрам гэтай работы ва ўніверсітэце, прымаць ак-

тэтыкі на радзе факультэтаў. Будзе значна актыўна-завана навукавая работа супрацоўнікаў кафедры, аспірантаў і студэнтаў. Наша пазавучэбная работа будзе накіравана на рэалізацыю рашэнняў савета парткома універсітэта і мерапрыемстваў, намечаных нашай кафедрай, па удасканаленню маральна-эстэтычнага выхавання студэнтаў універсітэта.

Для выканання гэтых рашэнняў кафедра мае ўсе магчымасці. На ёй працуюць восем кандыдатаў навуки, з іх пяць — дацэнты. Вялікі педагогічны вопыт многіх супрацоўнікаў кафедры, іх імкненне да удасканалення, дух партызанскай, які з'яўляецца асноўнай атмасферай рашэння праблем, — усё гэта дае магчымасць запэўніць, што кафедра выканае ўскладзеныя на яе задачы.

Л. ЯЎМЕНАЎ,
дацэнт, загадчык
кафедры этыкі,
эстэтыкі і навуковага
атэізму.

ЛЕТНІ ЭКЗАМЕН— ПРАКТЫКА

Навукавы год скончыўся. Але скончыўся ён не ва ўсіх. Неад'емнай часткай вучэбнага працэсу з'яўляецца прагляджана праграма практыкі.

Кожнае лета студэнты біялагічнага факультэта адраўляюцца на біястанцыю, дзе атрымліваюць новыя веды, практычна замацоўваюць тое, чаму навучы-

ліся ў аўдыторыях. Гэтае лета першакурснікі біяфака правялі ля Пляшчаніц, дзе размясцілася база факультэта. Практыка пачалася 23 чэрвеня, і праходзіла да 2 жніўня, кіраваў ёю асістэнт кафедры агульнай экалогіі Л. М. Лук'яноў. З вялікай цікавасцю студэнты знаёміліся з флорай і фаунай Беларусі,

зайралі калекцыі і гербары, вывучалі жыццёвыя цыклы жывёл. Пасля практычных заняткаў па кожнаму з прайздзеных раздзелаў студэнты здавалі залікі. А здалі іх першакурснікі паспяхова, таму што дапамагалі ім у гэтым веды, атрыманыя на працягу навукавага года, зацікаўленасць і старанне.

І. САВЕТКІНА.

ГАСЦІННА ЗАПРАШАЕМ

У навучанні і выхаванні студэнтаў універсітэта вялікую ролю адыгрывае бібліятэка. Яна аказвае актыўную, паўсядзённую дапамогу рэктарату, партыйнай, камсамольскай і прафсаказ-

най арганізацыям, прафесарска-выкладчыцкаму саставу і ў вучэбнай, навуковай, ідэа-выхаваўчай рабоце.

Падрыхтоўка да новага навукавага года пачы-

наецца ў абліятыцы яшчэ тады, калі студэнты здаюць летнюю сесію. У гэты час абліятыкары ўжо распрацоўваюць план работы на будучы навукавы год. Улічваючы тое, што і верасня шматтысячную армію чытачоў папоўняць першакурснікі, работнікі бібліятэкі падрыхтавалі комплекты падручнікаў, якім забяспечыць студэнтаў у першыя дні летняга адпачынку. Комплекты падручнікаў будучы забяспечаны і студэнты II курса. Студэнты астатніх курсаў атрымаюць літаратуру строга па графіку абслугоўвання факультэтаў.

Вялікую работу па падрыхтоўцы да новага навукавага года правялі супрацоўнікі навуковага аб'екта. Улічваючы рэкамендацыі факультэтаў, фонд дакамлектаваны праграмай літаратуры, асобная ўвага была звернута на камплектаванне фонду для студэнтаў-завочнікаў і вясчэрнікаў.

Ліпень — верасень — адказныя пара для аддзела камплектавання. У гэты дзень паступае вялікая колькасць тэматчных планаў выдавецтваў. Неабходна з гэтых планаў выбраць самае патрэбнае, самае карыснае. У гэтым вялікую дапамогу нам аказваюць дэканаты факультэтаў, выкладчыкі. Аднак не ўсе кіраўнікі факультэтаў добра зразумелі, што ад своечасоваці заказа залежыць паступленне новай кнігі.

Першакурснік — гэта учарашні школьнік, яму неабходна многаму навучыцца ва ўніверсітэце. Таму з вялікай адказнасцю аднесліся бібліятэкары да распрацоўкі курса лекцый па асновах бібліятэказнаўства і абліяграфіі. У час гэтых лекцый студэнты даведваюцца аб буйнейшых бібліятэках краіны, аб старэйшай бібліятэцы ВДУ — нашай бібліятэцы, аб яе структуры, фондах, каталогах, сістэме абслугоўвання, аб правілах карыстання бібліятэкай.

У гэтым годзе студэнты радыёфізічнага аддзялення будучы займацца ў Шчымска-ліцы, таму мы прыкла-лі шмат сіл для фарміравання там бібліятэкі. Ужо падарана больш 15 тысяч кніг, праведзена падрыхтоўчая работа па арганізацыі алфавітнага і тапаграфічнага каталогаў.

Бібліятэка падрыхтавала некалькі кніжных выставак. Шмат карыснага і цікавага знойдуць першакурснікі на выставах, якія па тры дні будзе называцца «Тэма, першакурснік». Вучэбным мэтам будучы служыць і бібліяграфічныя агляды літаратуры, якія намечана правесці ў студэнцкіх групах і інтэрнатах.

Настаў той дзень, калі бібліятэка гасцінна расчыніла дзверы, прадаставішы ў распараджэнне чытачоў звыш мільёна кніг і часопісаў.

І. АРЭХОўСКАЯ.

За працы старэйшай бібліятэкар навуковага аб'екта Лідзія Іванова Зайцава.

Фота М. Нечыпарнікі.

Шчаслівыя твары ў першакурсніц вясчэрняга аддзялення механіка-матэматычнага факультэта Галі Шкуры, Галі Хасяневіч і Тані Шлэг — ім уручаны студэнцкія білеты і залікоўкі.

Фота М. Нечыпарнікі.

У ЗАЛІКОЎКУ — ЭКЗАМЕН НА СТАЛАСЦЬ

Вось і закончылася працоўнае студэнцкае лета. Пацягнуліся эшалоны дадому, а там, дзе працавала вялікае будатрадаўскае брацтва, шумяць каналы, гамоняць пасаджаныя дрэвы, стройнымі радамі узнімаюцца белакаменныя будынкі.

Ад'язджаючы у далёкую Сібір, баец СБА імя У. Амелянкі студэнт факультэта журналістыкі Васіль Рошчын запісаў у свай бланкот:

В штормовых защитного цвета
И с песней, зовущей на подвиг,
На стройки горячего лета
Отряды работают уходят.
По всем параллелям Союза
Встают новостройки флажками.
Вы идите их осенью, вузы, —
Ребят с золотыми руками,
Не принято в том признаваться,
Что им нелегко будет где-то.
Меж строчек слухих информации
Газеты расскажут об этом.
Эмблемы отрядов на блузах
Героев горят именами...
Вы идите их осенью, вузы, —
Ребят с золотыми руками.

Сапраўды, залатыя, моцныя, надзейныя рукі у нашых студэнтаў. Але не толькі у бабудаўчаных школах і дамах, пракладзеных дарогах памяць аб будатрадаўцах. Яна — у прачытаных лекцыях і захапляючых канцэртах, кастрах дружбы і фестывалях, у піянерскіх лагерах-спадарожніках і шэфскай даламозе ветэранам вайны. Гэта людская памяць аб сапраўднай студэнцкай дружбе, камсамольскай прычыновасці, вернасці сваёй справе. Бывай, трыц працоўны. Добры дзень, універсітэт!

ПА ЗАКОНАХ ДРУЖБЫ

З'ЯДНАНЫЯ СПРАВАЙ

У саставе атрада, які працаваў у Віцебскім раёне, — будучыя гісторыкі, фізікі, матэматыкі — студэнты з В'етнама, Кубы і Савецкага Саюза, навушчыцы БДУ. Ім слова.

ХОРХЕ ЛУІС АРОЧА
(КУБА):

— Я нарадзіўся у Гаване. У Белдзяржуніверсітэце з 1972 года. Займаюся прыкладнай матэматыкай, вельмі цікавай і цікавай навукай. Я шмат чуў аб гэтым выдатным руху савецкіх студэнтаў — будаўнічых атрадах. Нават сам аднойчы прыняў удзел у адным з працоўных семестраў. Гэта было два гады назад. Мы разам з работамі з БДУ працавалі на меліярацыйных работах у Славацкім раёне. Уражанні сапраўды найлепшыя. Было вельмі здорава.

ФІЛІП ЛУІС МАРШІ (КУБА):

— Я не выпадкова стаў байцом будатрада. Таксама ж, як і Хорхе, ужо аднойчы працаваў у саставе СБА. Хутка я закончу універсітэт і паеду дадому, на Кубу. І я ўпэўнены, што самым даўгым і прыемным для мяне ўспамінам аб Савецкім Саюзе будуць імяна гэтых дні — дні майго удзелу ў будаўнічых атрадах. Гэта яркае сонца. Гэта цудоўны працоўны загар.

ВУ ТХІНЬ (ДРВ):

— У Савецкі Саюз я прыехаў у мінулым годзе. Да гэтага некалькі год выкадаў фізіку ў Ханойскім педагагічным інстытуце. Вельмі рад, што трапіў у інтэрнацыянальны атрад.

Хочацца сказаць адно: сапраўдная дружба вырабляецца сапраўднай справай. І гэта добра паняваджанае дружбаў савецкага і в'етнамскага народаў, дружбаў нашых маленькіх інтэратрада. Мы працуем з задавальненнем, таму што мы дружныя, таму што нас аб'ядноўвае наша агульная справа.

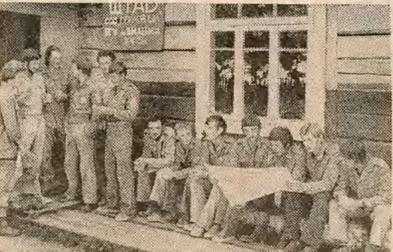
В. ЗАЛЕСКІ.

НА ЗЯМЛІ ЛЕГЕНДАРНАЙ РУДАБЕЛКІ ПЕРАМОГШЫЯ АГОНЬ

Шмат добрых спраў на рахунку Кастрычніцкага занальнага студэнцкага атрада, які шэфствуе над Рудабелкай ужо пяты год. З асаблівай цэльнай у штабе СБА гавораць аб будатрадзе «Буравесні». Яго ўзначальвае Людміла Агароднік — сакратар камсамольскай арганізацыі філалагічнага факультэта БДУ, адзіна старэйшая студэнтка раёна. У гэтым годзе яны прыехалі сюды ў чацвёрты раз. І ў чацвёрты раз працягваюць адным з адназначных участкаў, якія даверылі будатрадаўцам, — на меліярацыі. Няма слоў — раба-

та не з лёгкіх, але і ветэраны, і тыя, хто ў гэтым годзе паехаў з атрадам поўнай аддачай сіл. І самае прыемнае, што байцоў гэтага атрада Мішу Круталевіча, Славу Шчэрбіча, Лілю Замараева, Валодзію Галебу, Люду Пархімовіч і усіх астатніх ніколі не пакідае добры настрой: ні ў працы, ні ў час канцэрта ў піянерскім лагерах-спадарожніках, ні ў час суботніка. А гэта значыць, што робяць сваю справу рабяты з душой. Робяць так, каб пакінуць добрую памяць у сэрцах людзей.

Студэнты з атрада «Юбілейны» асвоілі 80 тыс. рублёў капіталаўкладанняў. Яны працавалі у саўгасе імя Чырванасцяжнай Беларускай вайскавай арганізацыі Удзельскага раёна Мінскай вобласці.

Калі прыехалі пажарнікі, агонь быў амаль патушаны. Яму не далі разбушавацца. За мужнасць і самаадданасць, праўленя пры тэжэні пажару, Дзяржынскі РК ЛКСМБ прадставіў байцоў СБА «Подзвіг» БДУ Генадзі Трыбыльскага, Алега Шаткевіча, Барыса Клімозіча, Пятра Шыленку да ўзнагароды Генаровымі граматамі Мінскага абкома камсамола.

В. ЖУКАУ,
студэнт факультэта журналістыкі.

ЭЦЮДЫ КАНАЛ

Канал — гэта усё ж гучна. Вузкая канава з мутнай вадой і сыпкімі берагамі. Дванаццаць рабят і пяцёра дзяўчат павінны зрабіць яе гэтым самым каналам. Сёння мы ўкладваем дэран па сценах. Мы — вяслістая каманда з чатырох дзяўчат і камісара Алега Грыкевіча. Стараемся непаваротліва пласты злучаць дакладна, прыгожа. Горача. Думка пра дождж знікае, як абсалютна нерэальная. Ніжні рад складваем, стоячы у вадзе. Алена і Света сцвярджаюць, што ў праточнай вадзе п'яўкі не жывуць. Практычны Алег адразу дастае з канава доклад адваротнага.

Тарахціць трактар. І зноў дэран. Мы павольна рухаемся наперад, а за намі — зялёны ручай.

МАМА

— Лена! Гарэльская! Да цябе госцы!
У вагончыку сядзіць жанчына са спакойным тварам. На каленях у яе — сумка, з якой да прыходу дачкі яна выняла розныя смачныя рэчы.
— Мама!
— Дачушка!
— Ну навошта ты прыехала?
— Як навошта? Вырасла паглядзець, як жывяце.
— І заусёды так, — пакрыўджана гаворыць Лена. — І на «бульбу» ні да каго не прыязджаў, толькі да мяне.

Я ж не маленькая!
Мы са Светай выходзім пагуляць. Калі вяртаемся, адчуваем у вагончыку мілья цёпых пах дамашняй кухні.
А мама пытае. Канешне, больш за усё яе цікавіць наш быт. Мы павінны усё расказаць.
— Так, пакуль што рабыты жывуць у палатках. Днём душна, а ноччу холадна. А яшчэ бывалі людзі кажуць, што калі пачнуцца дажджы, увесь лагер затопіць. З прадуктамі як? Ды вось камандзір нік не дагаворыцца з саўгасам, каб нам мяса і малака прадавалі па сабекошту, але увогуле нічога.
— Ну, — кажа мама, — трэба застацца дні на два. Я ж хутка дагаваруся з усімі вашымі начальнікамі. Ранцай мы праводзім маму. А ўжо вечарам пасля работы яе прыезд здаецца такім жаданым, як дом.

РОГ

Пасля вяртання за сталом засталіся Валодзія Рагавы (скарочана — Рог) і я. Ён старанна падмалеўвае эмблему на куртцы, я гляджу на захад сонца. Барысаўшчына — гэта бяскоўца далёка ўзгоркі, жоўтыя ад жыта, зялёныя ад вільготнай травы, кучаравыя ад бязрозавых лясоў. І тонкія сінія рукавы рэчак і ручаёў, а восенню — чорныя палосы распаханай зямлі. Я вельмі люблю гэты край...
— А я родам з Браслаўшчыны. — Валодзія на імгненне адыхаў і вярнуўся з картаў Беларусі. — Давайце паглядзім на карту. Краху усходняй Браслаўскага аэраў з'яўляюцца дзве рэчкі — Заходняя Дзізна і Дзізна. Калі глядзець з вышыні, можна убачыць вялікі трохвугольнік вадзі, акружаны лесам. Тут я жыву. А вакол — бяскоўца зялёнае балота з астраўкамі лесу.
— А яны не багністыя?
— Не, — Валодзія усміхаецца, — балоты не заусёды

бываюць багністымі, гразкімі. У нас — тарфянікі, да таго ж іх асушваюць. А сярод балотаў і лясоў — лясныя азёры. Прыгожыя месцы: тут птушкі, рыба. Нядаўна у нас зрабілі гідралагічны запаведнік. І з тых пор да нас з усёго наваколля з'явіліся прыходзяць зайцы, ласі, нават ваўкі... Вось вы кажаце — Браслаўшчына. Я ўжо трыццаць год у будатрадзе, і нідзе лепшых месцаў не сустракаў...
— Валодзія Рагавы? — Ленка са Светай перагледжваліся. — Самы шікі чалавек у атрадзе. Працуе добра... Ну, што аб ім можна сказаць?!

КАМАНДЗІР

Кончыўся тэрмін майёй камандзіроўкі. За тры дні здружыўся з мільямі дзяўчатамі, негаваркімі хлопцамі, увайшла ў рытм жыцця атрада.
Едзе разам з камандзірам у Барысаў. Сёння ён працуе раней за усіх, паспеў в'ездзіць у Лошніцу і дагаворыцца з дырэктарам саўгаса наконт мяса і малака. Зараз у камандзіра справы ў райкоме камсамола. Генадзь Баран большую частку часу праводзіць у раз'ездах і перагаворах. Але калі выдаецца свабодны дзень, ён працуе ў такім рытме, што дагнаць яго цяжка.
— Чаму ты едзеш у будатрад? — пытаю я. А сабе задаю іншае пытанне: «Чаму так не хочацца ехаць?»
Гена адказвае:
— Толькі не з-за грошай. Грошы хутка знікаюць. Нават калі б не плацілі, я б усё роўна ездзіў.
— Што ж тады застаецца, Гена?
— Застаюцца ўспаміны, пісьмы, здымкі. Застаецца дружба. Калі хочаш — усведамленне асабістай годнасці, значнасці.
Я маучу. Мы развітваемся. Бывай, атрад.
А. КОНАНАВА,
атрад «Аршэн».

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

Уладзімір АРЛОУ

Засумем з сябрам па паносах,
Па бусльных гнёздах на страсе,
Па шумлівых ад гракоў бярозах,
Па сплюснутай раішчэй расе...
І прыездзем, ледвае сонца ўстане,
Грунем у фортку ніем, а ў адказ
Крыніце цётка: «Зараз выганяю!» —
З пастухамі блытаючы нас.
Запытаю ціка: «Нечакана?»
«Дзетачка, — заплача цётка, — не,
Кот учора мыўся ажно з раніня
І тырчоў, лайдак, да вечара ў акне».
...Мягтушоў рукамі ловім у рэчцы,
Робім гаць, як дзесяць год назад,
Гутарым з суседам, дзедам вечным,
Хоць і не і курцыц самасад.
А увечары, стамінушыся шчасліва,
Косамі набіўшы мазалі,
Слухаем мы конікаў — вась дзіва! —
Песню засынаючай зямлі.

Стамлёным у дарозе жураўлём
Задзік на Беларусь вярнуся,
У свой вялікі, родны дом,
І мовай нашай чыстай прычашчуся.

ПАДАРОЖЖА Ў ВОСЕНЬ

Як толькі нацягне няведама хто павуціны бабінага лета на драўляных вясковых пятах, як толькі пратрубіць у небе першы жураўліны клі і вольме адзіны кірунак — на поудзень, як толькі надыедзе тая ноч, калі нельга доуга заснуць ад водару духмяных антонавак, калі жытнёвае поле пачынае дыхаць свежым ворывам — разумею, што прышла восень. Тая восень — залаціста-рыжыя лісьця, якая штодзень выходзіць на «пальванне» і пакідае усюды свой след. У такі час я не магу уседзець дома. Схапіла аладку з гарачай патыльні — у лес. Стаць ён, велічны, залацісты у гэты час, адразу за вёскай. Іду па роснай сцяжынцы. Пад нагамі палае квіццсты верас. Вось лёгкім матылём ус-

пырхнуў з бярозы лісток, адзін, другі... Мякка апусціўся у далоні. Што, дружа, падпалла цябе восень, на зямлю скінула?..
Пад бярожай — чародка падбярозавікаў. І першым паднесці сцізоры пад карань, на хвіліну задумалася. І хто ж гэта прыдумаву назваць іх «абакамі»? Паглядзіце, дыхаць свежым ворывам — разумею, што прышла восень. Тая восень — залаціста-рыжыя лісьця, якая штодзень выходзіць на «пальванне» і пакідае усюды свой след. У такі час я не магу уседзець дома. Схапіла аладку з гарачай патыльні — у лес. Стаць ён, велічны, залацісты у гэты час, адразу за вёскай. Іду па роснай сцяжынцы. Пад нагамі палае квіццсты верас. Вось лёгкім матылём ус-

пыталіся рыжыкі. На іх галюках — кропелькі расы. І сонца не паспела дабрацца сюды, пад надейныя іх шаць, злізаць гэтую свежасць.
Азірнуцца не паспела, як кошык быў напоўнены восеніскім дарам. Захацелася проста так паблукіць на лесе, пасвавольнічаць, памарыць... Зацягнула песню, сумна-дзявочую:
У канец грэблі
Шуміць вербы,
Што я пасадзіла...
Вось і дарога дадому.
Пад апошнім дрэвам лесу нечакана знайшла прыгожы баравік: выбег бы прама у поле, не супыні яго елка. Ну, бывай, восеніскі лес, да новага спаткання.

Алена НАВАРАІ,
студэнтка IV курса
факультэта журналістыкі.

поле, расказваў мне пра самыя незвычайныя рэчы. Ад яго я даведалася упершы-

чалавекам і любі сваю зямлю, не цураюся яе. Яна прыгожая».

І вась я кожны верасень пакідаю сваю «страну берэзового сніга» і еду у горад, дзе чакаюць заняткі, таварышы. Але я ніколі ні на хвіліну не забываюся пра тое, што мне некалі гаварыў дзед, бо нельга забыць, як

І ДЫМ АЙЧЫНЫ...

но, як трава расце, чаму васілек блакітны, як птушкі гнёзды робяць. А аднойчы ён запытаў, ким я хачу быць. Я адказала, што буду лясчыц дзяцей. Дзед усміхнуўся, памаучаў. Адказу ціха і разважліва: «Будзь

матчыну ласку, як слова каханана, гэты непаўторны узлесак, шэст апашушы лісьця і працяглы, самотны крык у вышыні.
Над лесам ляцел журавы...
Тацяна ЦІКУНОВА.

В. ТОЛЯРЁНОК

Ты вечная,
І мімоходом
Воспета мной в моих
стихах.
Я перечёркиваю годы,
Что меж тобой
и мной лежат,
Я помню всё:
И как сверкало
Ржаное солнце камешком
в ключе,
И помню, как рука моя
дрожала
На худеньком твоём
плече.
И спелые в надкусах
губы,
Которых не испить
до дна,
Я приближаю, словно
кубок
Мне незнакомого
вина.

Всё начинается с тебя:
Покой мой и моя тревога.
Как ветка с солнцем
И как дом с порога —
Всё начинается с тебя...

ЖЫЦЦЁ ПРАЖЫЦЬ...

Пяць... Лянога думаць, нават рукою паварушыць лянога. Я саджуся на свой «127-ы» і чакаю колькі хвілін. Зараз ён кранецца, потым будзе мой прыпынак, потым — цёплы і пляжачны пісок пляжа. Усе справы на сёння зроблены, і ад гэтага мне будзе яшчэ прыемней...
Грукнулі дзверы кабіны, басам завурчаў матор — і вуліцы Мінска папылілі назад. Гляджу ў акно, як рабіно гэта заусёды, і краем вока бачу: на сядзенні перада мною шэрая шапка на пабрытай ззаду галаве павярнулася ў процілеглы бок. «Што гэта зацікавіла дзеда?»

Гэта ж, памятаецца, малады быў... Да дзячучыны толькі падыдзеў, а яна ўжо засаромелася. А зараз, — ён махае ў адчай рукою і працягвае: — У вёсцы вуліцы пустыя: горад ім падаваў, магазіны ды танцулькі. А працаваць — ніні!
...Далей можна разабраць толькі абрыўкі: ...А на заводах... А БАМ... А... — адразу і кандуктар і жанчына з хлапцуком і авоськамі, і дзячучына — усё наваліліся на дзеда так, што той толькі рот раскрывае ды выцрае твар ад поту. Стары такога не чакаў і міжволі пераходзіць да абароны, пачынае скардзіцца: — А дома што робіцца! Раней прышоў бы — і на ложка адразу: «Жонка,

сцягні боты!». А зараз? Я зусім у норме, а яна возьме ды яшчэ і у хату не пусціць. Гэта законнага, адзінага мужа! А, людзі добрыя? Што ж гэта робіцца?
Смяюцца ўсе, нават тыя, хто не слухаў спачатку. А дзед толькі пакрыўджана кывае галавой. Смех не сціхае, і стары, махнуўшы рукою, устае.
— Чакай, — звяртаецца ён па дарозе да хлопчыка год 11. — Жынішы — накіраваўся! — Ён хутка выходзіць з аўтобуса і, не аглядаючыся, ідзе прач ад прыпынку.
«Лаз» крапаецца і хутка едзе далей. Але яшчэ хутчэй бяжыць час нашага жыцця. Поле не поле, толькі усё мы яго праходзім. А. АНДРЭЎ.

Наталля ПЯТРОУСКАЯ вучыцца на факультэце журналістыкі. Яе пазычаныя шыраць і шчодрасць ідзе ад пільнага узірвання ў рэалінасць, у сваіх равесніках, у сябе. Зараз Наталля дваццаць год. Магчыма, што хутка мы пачнем па радыё — дарэчы, іменна там яна збіраецца працаваць — новай вершы дзячучыны.

Мне верасень заужды прыносіць нешта слаунае, Заужды вядзе у лес да ціхіх верасоў, Паказвае згасанне сонца плаунае,
Калінавы пажар сваіх туманых сноў...
Я хачу быць твай сусрэчай,
Добрым сябрам і шчырай песняй,
Я хачу быць тваім усходам,
Лёгкім крокам і свежым подыхам,
Я хачу быць табе успамінам,
Самым шчасным, сардэчным і мілым,
Я хачу быць твай сусрэчай,
Быць любімай, наханнем вечным...
Вецер зоры калыша,
Як матуля дзіця...
Хтосьці вершы нашы У часы забыцця,
Хтосьці, глянушы ў неба,
Каб не збіцца хача,
Будзе думаць, як трэба
Выбраць сцэжку жыцця.
Сярод зорак дрыготкіх
У самоце й журбе,
У сузор'ях далёкіх
Я — шукаю цябе.
Што за ноч, што за дзіўныя чары!
Зорны пыл сыпле месяц у ваду...
Я вунь з тым стройным клёнам у пары
Вальсавец па праспекце пайду.
Хай глядзіць са здзіўленнем мінчане,
Хай дзвачкай паклічуць мяне!
Толькі хто сёння у вочы мне гляне —
Сум таго назаўсёды мне.
Мне здаецца, што кожнае дрэўца,
Кожны дом рады ночы такой,
Светафор жоўтым вокам смяецца,
Нібы просіць: «Са мною пастой».

В Е Р А С Е Н Ь

- 2 — 30 год з дня абвяшчэння (1945) Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам.
- 2 — 30 год з дня падпісання (1945) Акта аб безагаворачнай капітуляцыі Японіі.
- 7 — Усеагуны Дзень працаўніку нафтавай і газавай прамысловасці.
- 8 — Міжнародны Дзень салідарнасці журналістаў.
- 9 — 1948 — абвяшчэнне Карэйскай Народна-Дэмакратычнай Рэспублікі.
- 9 — 1944 — сацыялістычная рэвалюцыя ў Балгарыі. Нацыянальнае свята балгарскага народа — Дзень свабоды.
- 14 — Дзень танкістаў.
- 21 — Дзень працаўніка лесу.
- 22 — 100 год з дня нараджэння Мікалоюса Чурленіса (1875 — 1911), літоўскага мастака і кампазітара.
- 25 — 40 год з дня адкрыцця (1935) VI Сусветнага кангрэса КІМ.
- 26 — 80 год з дня нараджэння В. М. Азіна (1895 — 1920), героя грамадзянскай вайны.
- 28 — Дзень машынабудавання.
- 30 — 100 год з дня нараджэння С. Н. Сяргеева-Цянскага (1875—1958), савецкага пісьменніка.

«Белорусский университет» — орган парткома, ректората, месткома, комитета комсомола и профкома Белорусского ордена Трудового Красного Знамени государственного университета им. В. И. Ленина. На белорусском языке.
Газета выходіць па чацвяргях. Тыраж 2.000 экз.
Аб'ём — 1 друк. ар. АТ 05413 Заказ № 1317. А. А. ДЗЕРАШ.
Наш адрас: Мінск, Універсітэцкі гарадок, географічны корпус, п. 14. Тэлефон 22-07-19. Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.